

Өчкүл авыл жирлеге Советы
Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы

КАРАР

№ 17-2

14.04.2021 ел

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Трехозерское авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясы нигезендә, Идел буе авыл жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Өчхозер авыл жирлеге Советы

Карар:

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Трехозерка авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибен раслау.
2. Әлеге карарны Спас муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга (<http://www.spasskiy.tatarstan.ru>), хокукый мәгълүматның рәсми сайтында (<http://pravo.tatarstan.ru>).

Өчкүл Авыл Жирлеге Башлыгы
авыл жирлеге башлыгы

Н.В. Емелюшина

ТР Спас муниципаль районы Трехозерское авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибе

Бүлек 1. Гомуми нигезләмэләр

1 Статья 1. Әлеге тәртипне жайга салу предметы

1. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Өчехозерка авыл жирлеге муниципаль берәмлек уставы нигезендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алу белән бәйле рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициативалы проектларны кертү, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә әлеге тәртип нигезләмэләре, әгәр законда һәм (яисә) башка норматив хокукый актта һәм алар нигезендә кабул ителгән Өчхозер авыл жирлеге Советы карарларында башкасы каралмаган булса, әлеге тәртип нигезләмэләре кулланылмый.

Статья 2. Инициативалы проектлар

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Өчкүл авыл жирлегендә (алга таба - авыл жирлеге) яшәүчеләрнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча өстенлекле чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме әлеге инициативалы проект белән аңлана.

2. Инициативалы проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

- 1) жирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау.;
- 2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;
- 4) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;
- 5) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләрдән тыш, әлеге акчалардан файдалану күздә тотылган очракта, жирлек бюджеты акчалары күләменә күрсәтмә (статья исеме 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

8) әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә жирлек территориясенә яисә аның өлешенә күрсәтмә, аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак.

3. Инициативалы проектка әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләр кертелгән, инициатор карары буенча график һәм (яки) таблица материаллары кушылырга мөмкин.

Мәкалә 3. Халык мәнфәгатьләрендә мөмкин булган территорияне билгеләү инициативалы проектлар гамәлгә ашырыла

1. Инициативалы проектлар жирлек халык мәнфәгатьләрендә дә, шулай ук түбәндәге территорияләрдә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә дә тормышка ашырыла:

1) күпфатирлы йортның подъезды;

2) күпфатирлы йорт;

3) күп фатирлы йортлар һәм (яки) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яки планлаштыру структурасының башка элементы);

4) торак пункт;

5) торак пунктлар Төркеме.

Жирле әһәмияткә аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү максатларында Өчкүл авыл жирлегә башкарма комитеты карары (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карар) белән жирлек территориясен (округ) бер өлешкә бүлү каралырга мөмкин.

Күрсәтелгән очракта инициативалы проектлар жирлек территориясенә (округ) тиешле өлеше чикләрендә тәкъдим ителә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

Бүлек 2. Инициативалы проектларны тәкъдим итү һәм фикер алышу

Мәкалә 4. Проектның инициаторлары

1. Инициативалы проектны кертү инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы:

1) уналты яшкә җиткән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждандан торган инициатив төркем (алга таба — инициатив төркем) (алга таба-инициатив төркем));

2) Территориаль ижтимагый үзидарә органнары;

3) иске авыл җирлеге;

4) җирле ижтимагый берләшмәләр;

5) ижтимагый берләшмәләрнең җирле бүлекчәләре;

6) беренчел профсоюз оешмалары;

7) торак милекчәләре ширкәтләре,

8) бакчачылык яки яшелчәчелек коммерцияле булмаган.

1. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба-проект инициаторлары):

1) инициативалы проект әзерлиләр;

2) инициативалы проект турында фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициативалы проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча гражданның фикерен ачыклауны тәмин итәләр;

3) Өчкүл авыл җирлеге башкарма комитетына (алга таба – Комитет) инициативалы проект кертәләр);

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыруны тикшерүдә катнашалар;

5) әлеге Тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актларда билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм вазыйфаларны үтиләр.

2. Инициатив төркем төзү һәм әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү Беркетмә белән рәсмиләштерелә.

3. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар территорияль ижтимагый үзидарә органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территорияләр уставы нигезендә кабул ителә

жирле үзидарә органнарына хокукый ярдәм күрсәтү

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар Ижтимагый берләшмәләр булган проект инициаторлары тарафыннан аларны гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 Статья. Инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданның фикерен ачыклау

1. Инициативалы проект авыл жирлегә халкы яисә аның бер өлешендә яшәүчеләр тарафыннан якланырга тиеш, алар мәнфәгатьләрендә инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла.

2. Проект инициаторы гражданның инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча фикерен түбәндәге формаларда ачыклауны оештыра:

1) гражданның жыенында инициативалы проектны карау;

2) Территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданның жыелышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау, шул исәптән гражданның жыелышында яки конференциясендә;

3) гражданның сораштыру үткөрү;

4) инициативалы проектка ярдәм итү өчен гражданның имзаларын жыю.

3. Проект инициаторы инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданның фикерен ачыклауның берничә формасыннан файдалану турында Карар кабул итәргә хокуклы.

Мәкалә 6. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның жыены

1. Инициативалы проектны (алга таба — жыен) күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданнар жыены проект инициаторы мөрәжәгәте нигезендә жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Жыен үткәрү турында проект инициаторының мөрәжәгатендә күрсәтелә:

1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктының исеме, атасы, чара проектының башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны турында белешмәләр);

2) инициативалы проект турында белешмәләр;

3) инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча Өчкүл авыл жирлегә башкарма комитеты белән үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашырырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, атасының телефон номерлары, телефон номерлары;

4) жыенның датасы, вакыты һәм урыны турында тәкъдимнәр;

3. Жыен муниципаль берәмлек уставы һәм « Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Өчхозерка авыл жирлегә составына керүче торак пунктларда халык жыенын үткәргүгә эзерлек тәртибе турында " гы положение белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә: 2018 елның 25 сентябрендә кабул ителгән 59-2 номерлы карар.

4. Жыен үткәрү турында берничә үтенечнамә килгән очракта, бер жыенда берничә инициатив проектны карау мөмкин.

7 Статья. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба — жыелыш) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш авыл жирлегә территориясе өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициатив проектны тормышка ашыру планлаштырыла. Әгәр дә бу проектны тормышка ашыру жирлек халык мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, жирлек территориясенә төрле өлешләрендә берничә жыелыш үткәрелергә мөмкин.

3. Жыелышта унтугыз яше тулган Тиешле территориядә яшәүчеләр катнаша ала.

4. Жыелыш үткәрелергә мөмкин:

1) көндөзгә формада-көн тәртибэндәгә мәсьәлэләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәлэләр буенча карарлар кабул итү өчен халыкның уртак булу рәвешендә;

2) көндөзгә-читтән торып-көн тәртибэндәгә мәсьәлэләрне карап тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәлэләр буенча карарлар кабул итү мөмкинлеген, шулай ук жыелышны үткәру турындагы хәбәрдә күрсәтелгән яки сайтны кулланып тавыш бирүне билгеләнгән вакытка яки адрес буенча яшәүчеләр карарларын тапшыру мөмкинлеген күздә тоткан формада. <http://www.spasskiy.tatarstan.ru> (алга таба-сайт).

5. Бер жыелышта берничә инициативалы проектны карау мөмкин. Әлеге очракта жыелышны оештыру һәм үткәру буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары белән бергә гамәлгә ашырыла.

6. Жыелыш үткәру, документлар әзерләү һәм жибәру буенча чыгымнарны проект инициаторы башкара.

7. Башкарма комитет проект инициаторына жыелышны үткәрдә ярдәм итә, шул исәптән аны үткәру өчен бушлай бина бирә. Башкарма комитет карары белән жыелышлар үткәру өчен бирелә торган бүлмәләр исемлегенә раслана.

8. Жыелыш катнашучылар арасында тиешле территориядә яшәүче 16 яшькә житкән кешеләрнең гомуми санының 50% ын тәшкил итә.

Мәкалә 8. Жыелышка әзерлек

1. Жыелыш үткәру турында проект инициаторының карарында күрсәтелә:

1) фикер алышу өчен үткәрелә торган инициативалы проект жыелма;

2) жыелышны үткәру формасы (көндөзгә яки көндөзгә-читтән торып));

3) жыелышның көн тәртибе, ә жыелышны көндөзгә - читтән торып уздыру очрагында-халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәлэләр;

4) жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, э жыелышны көндөзгө-читтэн торып уздыру очрагында — шулай ук тавышка куелган мәсьәләләр буенча халык карарларын кабул итүне тәмамлау датасы һәм мондый карарлар тапшырылырга тиешле урын яки адрес, яисә тавышка куелган мәсьәләләр буенча халыкны тавыш бирү өчен махсус сайттан файдалану турында Карар кабул итү вакыты;

5) жыелышны көндөзгө формада уздырыла торган жыелышта катнашучылар йә жыелышны көн тәртибөндөгә мәсьәләләр буенча фикер алышуларда катнашучыларның фаразланыла торган саны, жыелышны көндөзгө-читтэн торып уздыру очрагында;

6) жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә аны үткәрү турында хәбәр итү ысуллары.

2. Проект инициаторы жирлек башкарма комитетына жыелышны үткәрү турында 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәр жибәрә.

3. Жыелыш үткәрү турында хәбәрнамәдә күрсәтелә:

1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исем-фамилиясе, яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктының исеме, чара проектының башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны);

2) әлегә статьяның 1 өлешөндә каралган белешмәләр;

3) вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, әтисенөң исеме, телефон номерлары

проектның инициаторлары жыелышны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкара.

4) жыелышны үткәрүдә ярдәм итү, шул исәптән жыелышны үткәрү өчен бина бирү (жыелышны көндөзгө-читтэн торып үткәрү очрагында) һәм (яки) тавышка куелган мәсьәләләр буенча халыкны тавыш бирү өчен махсус сайттан файдалану турында үтенөч;

4. Жыелышны үткәрү турында белдерү проектның инициаторы һәм аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исеменнән жыелышны үткәрү турында хәбәрнамә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелыш үткөрү өчен бина бирү турында үтенеч булганда, өч көн эчендө өч көн эчендө, хэбэр кергэн көннән соң, проект инициаторына бина бирү мөмкинлеге турында хэбэр итэ яки жыелыш үткөрү урынын һәм (яки) датасын һәм вакытын үзгэртергэ тэкъдим итэ. Проект инициаторы элге тэкъдим алынганнан соң өч көн эчендө жыелышны үткөрү урынын һәм (яки) вакытын үзгэртүгэ ризалык яки ризалашмау турында хэбэр итэргэ тиеш.

6. Башкарма комитет жыелыш үткөрү, шул исэптэн жирлекнең "Интернет" мәгълүмат - телекоммуникация челтэрендэге рэсми сайтында инициатива белән танышу тэртибе турында мәгълүмат урнаштыра":

- 1) жыелышны үткөрү урыны һәм вакыты;
- 2) жыелышта катнашкан гражданны саны;
- 3) жыелышның рэисе һәм сэркэтибе турында яшэу урыны күрсэтелгэн белешмэлэр;
- 4) жыелышның көн тэртибе, чыгышларның эчтэлеге;
- 5) көн тэртибендэге мәсьэлэлэр буенча кабул ителгэн карарлар.

10 Статъя. Жыелышны көндезге-читтэн торып үткөрү тэртибе

1. Жыелышны көндезге-читтэн торып үткэргэн очракта көн тэртибендэге мәсьэлэлэр буенча турыдан-туры фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьэлэлэр буенча карарлар кабул итү билгелэнгэн тэртиптэ гамэлгэ ашырыла

элге Тэртипнең 9 статъясы белән.

2. Турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затлар жыелышны үткөрү турында хэбэрдэ күрсэтелгэн, тавышка куелган мәсьэлэлэр буенча карарның язма рэвешендэ рэсмилэштерелгэн урынга яки адрес буенча жибэрергэ хоуклы. Карарның якынча формасы Башкарма комитет тарафыннан раслана.

3. Көндезге-читтэн торып үткэрелэ торган жыелышта катнашучылар булып, турыдан-туры фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук карарлар кабул итү тэмамланганчы алынган затлар санала.

4. Жыелышны үткөрү вакытында махсус сайттан файдаланып, көндезге-читтэн торып уздырылган очракта, жыелышны үткөрү турында хэбэр

урнаштыру һәм турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затларны тавыш бирү көн тәртибе мәсьәләләре буенча күрсәтелгән сайтта үткәрелә.

5. Жыелышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирү махсус сайттан файдаланып, жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләр тарафыннан, "за", "против" яки "тыелып" формулировкалары белән чагылдырылган көн тәртибендәгә һәр мәсьәлә буенча карар күрсәтү юлы белән башкарыла. Махсус сайтны кулланып тавыш бирүдә катнашучылар булып тавыш бирү датасына һәм вакытына кадәр электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Халыкны идентификацияләү Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап язмасын кулланып башкарыла. Тавыш бирү аның башлану датасы һәм вакыты һәм тәмамланганчы тәнәфессез үткәрелә.

6. Махсус сайтны кулланып тавыш бирү нәтижәләре беркетмә рәвешендә формалаштырыла һәм сайтта мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң бер көн эчендә урнаштырыла. Расланган тавыш бирү беркетмәсе Башкарма комитет проект инициаторына аларны формалаштырганнан соң өч көн эчендә жибәрә. Күрсәтелгән беркетмә жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өлеше булып тора.

7. Тавыш бирүне уздырганда жыелышта катнашучы һәр кешенең шәхси эшкәртүгә ризалыгы булырга тиеш

"персональ мәгълүматлар турында" Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган мәгълүматлар.

8. Тавыш бирү тәмамланганнан соң, сораштыру юлы белән яки махсус сайтны кулланып, сәркатип жыелыш беркетмәсен әзерли, аңа жыелыш секретаре һәм рәисе кул куя.

9. Көндөзгә-читтән торып үткәрелгән жыелыш беркетмәсендә,

күрсәтү:

- 1) көндөзгә фикер алышу урыны һәм вакыты;
- 2) читтән торып тавыш бирү ысулы, башлану һәм тәмамлану датасы һәм вакыты;
- 3) жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- 4) жыелышның рәисе һәм сәркәтибе турында яшәү урыны күрсәтелгән белешмәләр;

5) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге, турыдан-туры фикер алышуларда;

6) көн тәртибендәге мәсьәлэләр буенча кабул ителгән карарлар һәм алар буенча тавыш бирү нәтижәләре.

11 Статъя. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю

1. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю (алга таба — имзалар жыю) проектның инициаторы булып тора.

9. Инициатив төркем әгъзалары имзаларын да кертәп, инициативалы проектларга ярдәм итү өчен имзалар саны Тиешле территориядә яшәүче 16 яшькә житкән кешеләрнең гомуми санының 50% ын тәшкит итәргә тиеш.

2. Имзалар жыю киләсе тәртиптә башкарыла:

1) имза аларны кул кую кәгазенә кертү юлы белән жыела, аның формасы Башкарма комитет тарафыннан раслана;

2) имза кәгазендә инициатив проект күрсәтелә, ана ярдәм йөзеннән имза жыю гамәлгә ашырыла;

3) подписка кәгазендә яшәүченең имзасы һәм аны кертү датасы куела. Имза һәм датасын, аны кертү кешесе куя үз кулы белән. Имза кую кәгазендә куела торган кулланучы турында белешмәләр, имзалар жыючы зат үтенече буенча, кул кую кәгазенә кертеләргә мөмкин. Әлеге мәгълүматлар кулъязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандашны куллану рөхсәт ителми;

4) яшәүче бер үк инициативалы проектны яклап бер генә тапкыр имза куя;

5) һәр язылу кәгазе проект инициаторы вәкиле имзалары белән раслана. Имза салу кәгазе тәмамланганда, имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урыны адресын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имзасын һәм аны кертү датасын куя;

6) имзалар жыйганда култамга кәгазен шәхси һәм әйләнеш ягында тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта яклар имзаларның бердәм нумерациясе булган, ә имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында

таныктыклар кул кую кәгазенең икенче ягында турыдан-туры яшәүченең соңгы имзасыннан соң куела;

7) имза жыйганда һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгын алырга кирәк, ул "Персональ мәгълүматлар турында" Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

12 Статья. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерләрен ачыклау өчен сораштыру үткәрү

1. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында гражданнар фикерен ачыклау өчен (алга таба-сораштыру) жирлек халкы инициативасы яисә аның өлешендә үткәрелә, аларда түбәндәге очрақларда инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

1) инициативалы проектны тулаем авыл жирлегә мәнфәгатьләрендә тормышка ашыру тәкъдим ителә;

2) инициативалы проектны халык мәнфәгатьләрендә тормышка ашыру тәкъдим ителә

авыл жирлегенең саны 1000 кешедән артып китә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы жирлек советына гариза жибәрә, анда күрсәтелә:

1) инициативалы проект, аңа карата сораштыру уздырырга тәкъдим ителә;

2) проект инициаторының тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткәрү датасы һәм сроклары турында;

б) сораштыру уздырган тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләне (мәсьәләләренә) формалаштыру турында;

в) сораштыру үткәрү методикасы турында;

г) сораштыруда катнашучы жирлек халкының минималь саны турында;

3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасы, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктының Исемә, Исемә, чараның башка инициаторы исемә һәм аның урнашу урыны).

3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның

инициаторы булып әлеге Тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган 10дан да ким булмаган авыл жирлегендә яшәүче 10 кеше имза сала. Бу очракта гаризада шулай ук гаризага (фамилияләренә, исемнәренә, атасының исемнәренә, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләргә) кул куйган затлар турында белешмәләр күрсәтелә.

4. Жирлек советы гариза кәргән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру бирүдән баш тарту турында Карар кабул итә.

5. Сораштыру үткәрү турындагы инициативаны әлеге статьяда билгеләнгән тәртипне бозу, әгәр хокук бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан жирлек халкының ихтыяр белдерүе нәтижәләрен дәрәс итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, сораштыру бирүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

6. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар арасында сораштыру 21.09.2009 елдагы 56-1 номерлы "Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Идел бие авыл жирлегендә гражданнарны сораштыру турындагы нигезләмәне раслау турында" гы карарына билгеләнгән тәртиптә үткәрелә. "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлешендә).

7. Сораштыруда жирлек яки аның бер өлешендә яшәүчеләр катнаша, аларда 16 яшькә житкән инициативалы проектны тормышка ашыру тәкъдим ителә.

8. Сораштыру нәтижәләрен Башкарма комитет проект инициаторына житкерә, аларны әзерләгәннән соң 3 эш көннән дә соңга калмыйча.

9.

Бүлек 3. Инициативалы проектларны кертү һәм карау

13. Башкарма комитетка инициативалы проектлар кертү

1. Инициативалы проект керткәндә Башкарма комитетка тапшырыла:

1) проектның кәгаздә һәм электрон формада тасвирламасы, аңа график һәм (яки) таблица материаллары кушылырга мөмкин;

2) әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исеменнән Башкарма комитет белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турындагы карары;

3) жыен, гражданнар жыелышлары яки конференцияләре беркетмәсе, гражданнардан сораштыру нәтижеләре һәм (яки) муниципаль берәмлектә яшәүчеләр тарафыннан инициативалы проектны яки аның өлешендә хуплауны раслаучы кул куелган битләр.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар Башкарма комитетка инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә игълан ителгән кыйммәт белән почта аша жиберелә һәм кертемнәр исемлеге белән жиберелә.

3. Проектны кертү датасы булып, әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны алу көне, Өчкүл авыл жирлеген башкарма комитеты тора.

4. Документлар Башкарма Комитетка турыдан-туры зат, инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырылса, күрсәтелгән затка, Башкарма комитет тарафыннан аларның исемлеген һәм алыну датасын күрсәтеп, документлар алу өчен расписка бирелә. Расписка Башкарма комитет тарафыннан документлар кабул ителгән көнне бирелә.

14 Статья. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия

1. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия (алга таба-комиссия) инициативалы проектларның социаль-иқтисады әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссиянең саны 10 кеше тәшкил итә.

3. Комиссиянең персонал составы Башкарма комитет карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлегенә төшереп калдырылсын өчен төзелә.

4. Комиссия комиссия рәисе, Комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әгъзаларынан тора.

5. Комиссия рәисе:

- 1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлеген белән житәкчелек итә;
- 2) комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын төзи;
- 3) комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;
- 4) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганда, конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

- 1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәмин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне гамәлгә ашыра;
- 2) комиссия әгъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларны комиссиянең чираттагы утырышын үткәрү датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;
- 3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

8. Комиссия әгъзасы:

- 1) комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;
- 2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;
- 3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;
- 4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;
- 5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы-утырышлар.

10. Комиссия утырышы анда аның әгъзаларының яртысынан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеген тәмин ителә. Проект инициативасын

карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проектны башлап жибәрүчеләргә аны үткәрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары карарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия тарафыннан кабул ителгән карар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы язма рәвештә үзенә аерым фикерен белдерергә хокуклы, ул комиссия утырышы беркетмәсенә кертелергә тиеш.

16. Комиссия утырышы нәтижеләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышы уздырылганнан соң өч эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре, комиссия утырышы беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көненнән дә соңга калмыйча, Башкарма комитет житәкчесенә жибәрә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәэмин итүне Башкарма комитет башкара.

15 Статья. Башкарма комитет тарафыннан инициативалы проектны карау тәртибе

1. Инициативалы проект Башкарма комитет тарафыннан кертелгәннән соң 30 көн эчендә карала.

2. Башкарма комитетка инициатив проект кертү турында мәгълүмат «Новая жизнь» (Яңа тормыш) район газетасында басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм Спас муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш <http://www.spasskiy.tatarstan.ru> инициативалы проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә Башкарма комитетка әлеге Тәртипнең 2

статьясындагы 2 өлешендә, шулай ук проект инициаторлары турында күрсәтелгән белешмәләр булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар Башкарма комитетка үз искәрмәләрен һәм инициатив проект буенча тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү вакыты күрсәтелеп хәбәр ителә.

3. Инициативалы проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр бирү вакыты жиде эш көне тәшкил итә. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә житкән жирлек халкы жибәрергә хоуклы. Искәрмәләр һәм тәкъдимнәр Башкарма комитетка яшәүче тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә почта аша жибәрелә.

4. Инициативалы проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия башкара.

5. Инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча комиссия Башкарма комитет Житәкчесенә әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр дә булырга мөмкин.

Әгәр Башкарма комитетка берничә инициатив проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле эчтәлектәге шундый ук проектларны тасвирлау белән дә калмыйча жибәрелә.

7. Комиссия тәкъдимнәрен исәпкә алып яки конкурс нәтижәләре буенча Башкарма комитет житәкчесе түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендә эшне дәвам итәргә жирлек бюджеты турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе (жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) нигезендә тиешле максатларга һәм (яки) жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе нигезендә жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү;);

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тартырга һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

8. Житәкче инициатив проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәге очракларның берсендә карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү.;

2) инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Өчкүл авыл жирлегә Уставы таләпләренә туры килмәве;;

3) жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуklar булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлегә булмау;;

4) жирлек бюджетының инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә акчалары булмау (аларны формалаштыру чыганагы инициативалы түләүләр булмаган).;

5) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк ысул белән хәл итү мөмкинлегә булу;

6) инициативалы проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

9. Проектны карау нәтижәләре буенча карар проект инициаторына кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча җибәрелә.

10. Башкарма комитет әлегә статьяның 8 өлешендәге 5 пункттында каралган очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яки дәүләт органының жирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әгъзалары, Башкарма комитет вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициативалы проект комиссия тарафыннан әлегә Тәртипнең 15 статьясы һәм әлегә статья нигезендә карала.

16. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс сайлап алуны комиссия башкара.

2. Конкурс сайлап алу критерияләре булып тора:

1) халыкның инициативалы проект хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларны билгеләүдә һәм аны гамәлгә ашыруда катнашу дәрәжәсе;

2) инициативалы проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелек;

3. Конкурс сайлап алу критерийлары, аларның әһәмияте, аларга тиешле баллар һәм үлчәү коэффициентлары әлеге Тәртипкә кушымтада (алга таба — критерийлар) билгеләнгән.

4. Конкурс сайлап алу әлеге Тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында башкарыла.

5. Комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяләүне гамәлгә ашыра.

6. Конкурс нәтижеләре буенча, критерийлар буенча йомгаклау бәясен исәпкә алып, комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган яисә узмаган дип игълан итү турында Карар кабул итә.

7. Конкурс сайлап алуын узучыларга барлык критерийлар буенча иң зур суммар балл алган инициативалы проект игълан ителә.

17 Статья. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Башкарма комитет карары

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Башкарма комитет карар чыгара.

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турындагы карар үз эченә алырга тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект җибәрелгән Чараның атамасы;

2) җирлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкция, сатып алу, чаралар (чаралар) һ. б.);

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең исеме;

4) заказчы, төзүче исеме;

5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), сату вакыты чаралар (чаралар);

б) инициатив түлүүләр күләмен бүлөп биреп, объектны (чараларны) үткәргүгә объектның күз алдында тотылучы (чик) бәясә яисә чараны (чараларны) үткәргүгә чараларның иң чик күләме;

7) объектның фаразланган (чик) бәясен яки инициатив түлүүләр күләмен бүлөп биреп, чараны (чараларны) үткәргүгә чараларның иң чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

18. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә инициативалы проект турында мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

1. Башкарма комитетның инициатив проектын карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану, милек һәм (яки) аны тормышка ашыруда кызыксынган затларның хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Новая жизнь» район газетасында (яңа тормыш) бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш (<url>). <http://spasskiy.tatarstan.ru/>.-

2. Башкарма комитетның инициативалы проектны тормышка ашыру нәтижәләре турында хисабы «Новая жизнь» (Яңа тормыш) район газетасында басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш. <http://spasskiy.tatarstan.ru/> Фәрит Мөхәммәтшин "Бердәм Россия" бөтенроссия сәяси партиясенә Татарстан төбәк бүлөгә сәяси советы утырышын уздырды

инициатив
проектларны
күрсәтү, кертү,
тикшерү һәм
карау
тәртибенә
кушымта

№ критерий	Критерий исеме/критерийлар төркеме	Критерий буенча баллар
I.	Проектны гамәлгә ашыру ижтимагый файдалы	
	<p>проект муниципаль берәмлек халкы өчен югары социаль, мәдәни, ял итү һәм башка ижтимагый файдалы дип бәяләнә:</p> <p>актив гражданлык позициясен, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итә, әхлак, толерантлык, башка социаль эһәмиятле сыйфатларга (чаралар, акцияләр, форумнар) тәрбия бирүгә юнәлдерелгән;</p> <p>социаль өлкә муниципаль объектларын төзүгә, үстерүгә һәм ремонтлауга юнәлтелгән;</p> <p>ижтимагый инфраструктура объектларын, төзекләндерү, рекреация зоналарын, социаль тарту нокталарын, халыкның күпләп ял итү урыннарын булдыруга, үстерүгә һәм ремонтлауга юнәлтелгән</p>	5
	проект ижтимагый файдасы булмаган буларак бәяләнә.	0
II.	Халыкны бәяләү буенча актуаль (кискенлек) проблемалар:	
	бик югары проблема - халык тарафыннан проблема тәнкыйть буларак бәяләнә, проблеманы хәл итү халыкны тормыш белән тәэмин итү шартларын саклау һәм саклау өчен кирәк.	8

	югары - проблема халык тарафыннан житди бэялэнэ, аның чишелеше булмау тормыш сыйфатына тискэре йогынты ясяячак.	7
	уртача - проблема халык тарафыннан актуаль буларак бэялэнэ, аның карары яшэү сыйфатын яхшыртуга китерергэ мөмкин	6
	түбэн - халык тарафыннан актуаль дип бэялэнми, аның карары тормыш сыйфатын яхшыртуга китерми.	0
III.	Инициатив проект нэтижелэрен тоту (аларга ярдэм итү) максатларында алдагы чорларда өстэмэ бюджет чыгымнарын гамэлгэ ашыру зарурлыгы	
	юк	5
	эйе	0
IV.	Инициатив проектны гамэлгэ ашыру срогы	
	1 календарь елга кадэр	4
	2 календарь яшькэ кадэр	3
	3 календарь елга кадэр	2
	3 календарь елдан артык	1
V.	«Эксплуатация вакыты (тормыш вакыты)» инициатив проект нэтижелэре	
	5 яшьтэн	4
	3 яшьтэн 5 яшькэ кадэр	3
	1 яшьтэн 3 яшькэ кадэр	2
	1 яшькэ кадэр	1
VI.	Гаризага кушып бирелгэн проект-смета (смета) документларының (төзелеш (реконструкция), капитал ремонт,	

	ремонт буенча) булуы)	
	проект-смета (смета) документациясенә кирәкме-юкмы	10
	юк	0
VII.	Кәгазь чыганакта һәм электрон рәвештә презентация материалларының заявкага кушымта итеп бирелгән булуы	
	әйе	10
	юк	0
VIII.	Халыкның инициатив проектын уртак финанслау дәрәжәсе	
	проект бәясенәң 20%ыннан	5
	проект бәясенәң 15%тан 20%ка кадәр	4
	проект бәясенәң 10% тан 15% ка кадәр	3
	проект бәясенәң 5%тан 10%ка кадәр	2
	проект бәясенәң 5%ына кадәр	1
IX.	Юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар инициативасы проектын финанслашу дәрәжәсе	
	проект бәясенәң 20%ыннан	5
	проект бәясенәң 15%тан 20%ка кадәр	4
	проект бәясенәң 10% тан 15% ка кадәр	3
	проект бәясенәң 5%тан 10%ка кадәр	2
	проект бәясенәң 5%ына кадәр	1
X.	Инициатив проектны гамәлгә ашыруда халыкның хезмәт	

	катнашу дэрэжэсе	
	проект бэясенен 20%ыннан	5
	проект бэясенен 15%тан 20%ка кадэр	4
	проект бэясенен 10% тан 15% ка кадэр	3
	проект бэясенен 5%тан 10%ка кадэр	2
	проект бэясенен 5%ына кадэр	1
XI.	Инициатив проектны гамэлгэ ашыруда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хезмэт катнашу дэрэжэсе	
	проект бэясенен 20%ыннан	5
	проект бэясенен 15%тан 20%ка кадэр	4
	проект бэясенен 10% тан 15% ка кадэр	3
	проект бэясенен 5%тан 10%ка кадэр	2
	проект бэясенен 5%ына кадэр	1